

Sygn. akt VI U 1063/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 listopada 2015 roku

Sąd Okręgowy w Płocku VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca: SSO Ewa Solecka

Protokolant: stażysta Przemysław Dybiec

po rozpoznaniu w dniu 04 listopada 2015 roku w Płocku

sprawy B. Ł.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania B. Ł.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P.

z dnia 3 lipca 2015 roku, znak: (...)

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 03.07.2015 r., znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w P. odmówił B. Ł. prawa do emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela. W uzasadnieniu przedmiotowej decyzji organ rentowy wskazał, iż ubezpieczona nie udowodniła na dzień 31 grudnia 2008 r. 20 - letniego okresu pracy nauczycielskiego – a jedynie 18 lat, 5 miesięcy i 18 dni oraz nie rozwiązała stosunku pracy w charakterze nauczyciela.

W dniu 20.07.2015 r. odwołująca, reprezentowana przez pełnomocnika w osobie adwokata, wniosła odwołanie od powyższej decyzji, domagając się jej zmiany poprzez przyznanie prawa do emerytury oraz zasądzenie od organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego zgodnie z przepisami. W uzasadnieniu wniesionego odwołania pełnomocnik ubezpieczonej wskazał, iż organ rentowy niezasadnie nie zaliczył ubezpieczonej do stażu pracy nauczycielskiej urlopu dla poratowania zdrowia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania. W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie powołał się m.in. na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 03.02.2010 r., sygn. akt I UK 250/09, w którym wyrażony został pogląd, że w stanie prawnym obowiązującym od 1 lipca 2004 r. przy ustalaniu nauczycielskiego stażu zatrudnienia dla celów zweryfikowania nauczycielskich uprawnień emerytalnych przez nauczycieli, którzy do tego dnia nie spełnili warunków wymaganych do nabycia prawa do emerytury nauczycielskiej, nie uwzględnia się okresów niewykonywania pracy nauczycielskiej, w tym okresu korzystania z urlopu dla poratowania zdrowia. Ponadto organ rentowy wskazał, że warunki nabycia wcześniejszej emerytury muszą być spełnione łącznie. Podniósł, że po wyłączeniu okresu urlopu wychowawczego od 3.10.1988 r. do 31.08.1989 r., urlopu dla poratowania zdrowia od 1.09.1996 r. do 31.07.1997 r. i od 28.09.1998 r. do 27.09.1999 r., 9 dni urlopu bezpłatnego oraz 343 dni korzystania z zasiłku chorobowego odwołująca się udowodniła jedynie 18 lat, 5 miesięcy i 18 dni pracy w szczególnym charakterze.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

B. Ł., ur. (...), złożyła w dniu 16.06.2015 r. wniosek o emeryturę na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela.

[dowód: wniosek k : 1- 4 plik NE akt ZUS]

Na dzień 31 grudnia 2008 r. B. Ł. legitymuje się wymaganym 30 - letnim okresem składkowym i nieskładkowym, uzupełnionym pracą w gospodarstwie rolnym rodziców od 09.06.1977 r. do 30.06.1977 r. Uznanym przez organ rentowy okres pracy nauczycielskiej odwołującej na powyższy dzień wynosi 18 lat, 5 miesięcy i 18 dni przypadający w latach 1986-2008. Od 01.09.1986 r. odwołująca jest zatrudniona w charakterze nauczyciela w Zespole Szkół im. (...) w G.. W trakcie zatrudnienia ubezpieczona korzystała: od 3.10.1988 r. do 31.08.1989 r. - z urlopu wychowawczego, od 1.09.1996 r. do 31.07.1997 r. i od 28.09.1998 r. do 27.09.1999 r. – z urlopu dla podratowania zdrowia, z 9 dni urlopu bezpłatnego oraz z 343 dni zasiłku chorobowego. Okresy te nie zostały zaliczone przez organ rentowy do okresu pracy nauczycielskiej. B. Ł. nadal pozostaje w stosunku pracy w Zespole Szkół im. (...) w G. nawiązanym w 1986 r.

[dowód: karta przebiegu zatrudnienia k:14, zaświadczenie Zespołu Szkół im. (...) w G. k: 7 plik NE akt ZUS, zaświadczenie k:11 pliku E akt ZUS, zeznania odwołującej się k: 16- 17akt sprawy]

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych ubezpieczonej oraz aktach sprawy, jak również zeznań odwołującej się.

Spór pomiędzy stronami dotyczył możliwości zaliczenia do stażu pracy nauczycielskiej okresów urlopu dla podratowania zdrowia, z którego odwołująca korzystała od 1.09.1996 r. do 31.07.1997 r. oraz od 28.09.1998 r. do 27.09.1999 r. Kwestia ta ma jednak drugorzędne znaczenie z uwagi na niespełnienie przez odwołującego innego warunku nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 88 Karty Nauczyciela, a mianowicie nierozwiązania stosunku pracy łączącego ją z Zespołem Szkół im. (...) w G. nieprzerwanie od 1986 r. Okoliczność pozostawania nadal w stosunku pracy ze szkołą wynika zarówno z zaświadczenia wystawionego w dniu 16.06.2015 r. przez pracodawcę odwołującej, jak i z jej zeznań, a więc jest bezsporna. Odnośnie okresu pracy w gospodarstwie rolnym rodziców został on uwzględniony przez ZUS w zakresie niezbędnym do uzupełnienia 30-letniego ogólnego stażu ubezpieczeniowego na dzień 31.12.2008 r.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się bezzasadne, co musiało skutkować jego oddaleniem.

Zgodnie z art. 88 ust. 1 ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U.2014.191) nauczyciele mający trzydziestoletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, zaś nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - dwudziestopięcioletni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, mogą - po rozwiązaniu na swój wniosek stosunku pracy - przejść na emeryturę. Nauczyciele spełniający warunki określone w ust. 1 mogą przejść na emeryturę również w wypadku rozwiązania stosunku pracy lub wygaśnięcia stosunku pracy w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7 (ust. 1a). Uprawnienia odwołującej do przejścia na emeryturę, z uwagi na datę jej urodzenia (9.06.1961r.), należy ustalać w oparciu o przepis art. 88 ust. 2a KN, który stanowi, że nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli:

1) spełnili warunki do uzyskania emerytury, określone w ust. 1, w ciągu dziesięciu lat od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013 r. poz. 1440, 1717 i 1734), z wyjątkiem warunku rozwiązania stosunku pracy, oraz

2) nie przystąpili do otwartego funduszu emerytalnego albo złożyli wniosek o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, na dochody budżetu państwa.

Przepis art. 88 Karty Nauczyciela jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Zarówno w ust. 1 jaki i ust. 2 przejście na emeryturę uzależnione jest od rozwiązania stosunku pracy na wniosek nauczyciela lub w okolicznościach określonych w art. 20 ust. 1, 5c i 7. Nauczyciel urodzony po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., aby przejść na wcześniejszą emeryturę, musi do dnia 31 grudnia 2008 r. spełnić warunki dotyczące stażu tj. posiadać 30 – letni okres zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy nauczycielskiej, natomiast nie musi spełniać warunku rozwiązania stosunku pracy do dnia 31 grudnia 2008 r. Warunek rozwiązania stosunku pracy zachowany jest względem wszystkich nauczycieli, o których mowa w art. 88 Karty Nauczyciela, także tych, o których mowa w art. 88 ust. 2a. Konieczność spełnienia warunku rozwiązania stosunku pracy została potwierdzona w orzecznictwie. Zgodnie z wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 14 lutego 2014 r., sygn. akt III AUa 918/13 (LEX nr 1448556) prawo do emerytury nauczyciel nabywa po rozwiązaniu stosunku pracy, a więc istotna jest data rozwiązania umowy o pracę. W wyroku z dnia 10 października 2010 r., sygn. akt II UK 108/10 (LEX nr 688682) Sąd Najwyższy stwierdził, że nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., zachowują prawo do przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli w ciągu 10 lat od wejścia w życie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych spełnią warunki stażowe określone w art. 88 ust. 1 ustawy z 1982 r. Karta Nauczyciela, a warunek rozwiązania stosunku pracy - również po tej dacie. Z kolei w wyroku z dnia 31 października 2013 r., sygn. akt III U 1395/13 (LEX nr 1718510) Sąd Okręgowy w Ostrołęce wskazał, że jak wynika z art. 88 ust. 1 i 2a ustawy Karta Nauczyciela, warunkiem koniecznym dla uzyskania przez nauczyciela prawa do emerytury, jest rozwiązanie stosunku pracy w trybie przewidzianym w tym przepisie. Art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela wprowadził jedynie tę zmianę, że osoby ubiegające się o emeryturę muszą spełnić wszystkie przesłanki do uzyskania tego prawa na dzień 31 grudnia 2008 r., za wyjątkiem rozwiązania stosunku pracy na swój wniosek, który może nastąpić po tej dacie, ale z pewnością warunek ten musi być spełniony w dacie wydania zaskarżonej decyzji. Wspomniany przepis uprawnia jedynie do przejścia na emeryturę nauczycielowi bez względu na wiek, ale nie zwalnia go z obowiązku rozwiązania stosunku pracy. W świetle powyżej powołanych wyroków należy przyjąć, że ugruntowany jest pogląd, iż jednym z warunków koniecznych do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 88 ust. 1 i ust. 2a jest rozwiązanie stosunku pracy. Szczegółową analizę tego zagadnienia zawiera uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 17 kwietnia 2009 r., sygn. akt I UK 308/08 (OSNP 2010/21-22/271, OSP 2011/12/132). Sąd Najwyższy stwierdził w nim, że „argumenty przemawiające za zachowaniem, przy przełożeniu tylko na czas po dniu 31 grudnia 2008 r., warunku rozwiązania stosunku pracy przez nauczycieli "młodszych", zawarte zostały *expressis verbis* w uzasadnieniu projektu ustawy o zmianie ustawy - Karta Nauczyciela (druk Nr 1929 z dnia 4 lipca 2007 r.). Wynika z niego, że zmiana art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela wiązała się z koniecznością pilnego zapobieżenia masowemu składaniu wypowiedzeń przez nauczycieli urodzonych po 31 grudnia 1948 r. a przed dniem 1 stycznia 1969 r., którzy warunki stażowe spełnią do końca roku. W intencji projektodawcy zaproponowana zmiana Karty Nauczyciela miała na celu umożliwienie nauczycielom, którzy spełnią warunki dla przejścia na wcześniejszą emeryturę jej uzyskanie, niezależnie od terminu złożenia wniosku o rozwiązanie stosunku pracy. Oznacza to, że nauczyciel urodzony po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r., chcący przejść na wcześniejszą emeryturę, musi do dnia 31 grudnia 2008 r. spełnić warunki dotyczące stażu, tj. posiadania trzydziestoletniego okresu zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze, a nauczyciele szkół, placówek, zakładów specjalnych oraz zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich - 25-letniego okresu zatrudnienia, w tym 20 lat wykonywania pracy w szczególnym charakterze w szkolnictwie specjalnym, natomiast nie będzie musiał spełnić warunku rozwiązania stosunku pracy do dnia 31 grudnia 2008 r. Wykładni art. 88 ust. 2a Karty Nauczyciela, także w brzmieniu nadanym od dnia 31 sierpnia 2007 r., nie można więc dokonać w oderwaniu od art. 88 ust. 1 i interpretować w sposób prowadzący do różnicowania zasad przechodzenia na emeryturę nauczycieli wyłącznie według kryterium daty urodzenia dlatego, że wykładnia systemowa i celowościowa prowadzą do niebudzącego wątpliwości wniosku o autonomicznym, pełnym i wyczerpującym określeniu warunków emerytalnych wszystkich nauczycieli, bez względu na przedział wiekowy. W konsekwencji nauczyciele urodzeni po dniu 31 grudnia 1948 r., a przed dniem 1 stycznia 1969 r. zachowują prawo do

przejścia na emeryturę bez względu na wiek, jeżeli w ciągu 10 lat od wejścia w życie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych spełnią warunki określone w art. 88 ust. 1 Karty Nauczyciela, a warunek rozwiązania stosunku pracy również po dniu 31 grudnia 2008 r.”

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy stwierdzić należy, że odwołująca bezspornie nadal pozostaje w stosunku pracy ze szkołą, a więc nie spełnia jednej z przesłanek do przyznania jej prawa do emerytury nauczycielskiej. Z uwagi na niewątpliwe niespełnianie przesłanki rozwiązania stosunku pracy Sąd zwolniony jest z obowiązku sprawdzania, czy spełnia inne przesłanki, a mianowicie przesłankę posiadania 20 - letniego okresu pracy nauczycielskiej na dzień 31.12.2008 r., bo tylko ona była sporna między stronami. Należy wskazać, iż wszystkie wymienione warunki nabycia prawa do emerytury muszą zostać spełnione łącznie w chwili wydania decyzji przez organ rentowy.

Na marginesie wskazać można, że problematyce uwzględniania urlopów dla poratowania zdrowia do stażu pracy w szczególnych warunkach poświęconych jest wiele wyroków Sądu Najwyższego. Na szczególną uwagę zasługuje wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lipca 2009 r., sygn. akt II UK 388/08 (LEX nr 533107), zgodnie z którym w stanie prawnym obowiązującym od 1 lipca 2004 r. przy ustalaniu nauczycielskiego stażu zatrudnienia dla celów uprawnień emerytalnych nauczycieli, którzy do tego dnia nie spełnili wymaganych warunków, nie uwzględnia się okresów określonych w art. 32 ust. 1a pkt 1 ustawy z 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Inne wyroki poświęcone tej kwestii to: wyrok SN z dnia 27.08.2008 r., II PK 2/08, LEX nr 523531, wyrok SN z dnia 22.02.2008 r., I UK 228/07, OSNP 2009/11-12/149, wyrok SN z dnia 17.04.2009 r., I UK 308/08, OSNP 2010/21-22/271. Sąd jednak w niniejszym postępowaniu nie badał kwestii spełniania przez odwołującą warunku 20-letniego stażu pracy nauczycielskiej na dzień 31.12.2008 r., gdyż niespełnienie warunku rozwiązania stosunku pracy zwalniało go z konieczności badania innych przesłanek.

Tym samym B. Ł. nie spełnia warunku rozwiązania stosunku pracy określonego w art. 88 ust. 2a w zw. z ust. 1, a więc nie korzysta z uprawnień do emerytury nauczycielskiej, stąd jej odwołanie od zaskarżonej decyzji Sąd, na podstawie art. 447¹⁴ § 1 k.p.c., oddalił.

Ewa Solecka